

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-10-86-2>

УДК 330.322:37.091.6

Власенко Т.О., Андрійчук Л.Р.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИВАННЯ ЦЕНТРІВ РОЗВИТКУ

Анотація. У статті було досліджено доцільність та ефективність відкриття центру розвитку дитини. Проаналізовано сучасний стан функціонуючих закладів дошкільної освіти в період з 2011 по 2019 роки та кількість народжених дітей в Україні за відповідний період. На основі проведених досліджень було зроблено висновки про недостатню кількість дошкільних закладів освіти потребам населення України. Здійснено розрахунок фінансових показників діяльності центру розвитку, розрахунок точки беззбитковості та показників ефективності проекту. Розраховано витрати на відкриття центру та показано динаміку витрат за три роки. Дослідження проведено на основі останніх статистичних даних.

Ключові слова: центр розвитку, проект, дохід, постійні витрати, змінні витрати, ефективність, ціна, персонал.

Vlasenko Tetiana, Andriichuk Liudmyla

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

FEATURES OF INVESTMENT OF DEVELOPMENT CENTERS

Summary. The early years of a children's life are very important for his or her health and development. Healthy development means that children of all abilities are able to grow up where their social, emotional and educational needs are met. The role of education is a key factor for an individual's development. The role of education is a key factor for an individual's development. After the 1980s the findings of educational research has shown that preschool age is a very important period in one's development. Preschool education is becoming important in the new millennium because a child's personality, emotions, cognitive and social abilities develop during the first five years. The article examines the expedience and effectiveness of opening a child development center. The preconditions for the creation of development centers have been studied. The number of functioning preschool institutions in the period from 2011 to 2019 and the number of children born in Ukraine for the corresponding period are analyzed. There is a negative trend towards a decrease in the number of children's educational institutions. Based on these studies, it was concluded that the network of schools does not meet the needs of the population of Ukraine. The calculation of financial indicators of the development center, calculation of break-even point and indicators of project efficiency were made. It is shown what income the center can have from the first year of activity. The dynamics of revenue for three years was also shown. The costs of opening the center are calculated and the dynamics of costs for three years is shown. The cost structure is also analyzed, that is the percentage of fixed and variable in the general cost structure of the enterprise is shown. How many highly qualified staff are needed to ensure the operation of the center, as well as the level of competitive wages were considered. Thus, based on the results of the study, it can be concluded that the opening of a child development center is not only a profitable business but also helps to solve the problems of parents with a lack of places in kindergartens and provide quality services for child development. The study is based on the latest statistics.

Keywords: development center, project, income, fixed costs, variable costs, efficiency, price, staff.

Постановка проблеми. Більшість батьків в прагненні дати своєму малюкові найкраще з самого раннього віку дбають не тільки про його здоров'я, а й докладають максимум зусиль для його інтелектуального, психічного і соціального розвитку. Не менш актуальним, ніж питання раннього розвитку, є і підготовка до школи, адже від цього залежить, наскільки успішно дитина буде в майбутньому. Традиційні дошкільні заклади освіти уже давно не задовільняють зростаючі потреби батьків та дітей, тому закономірною є поява інноваційних дошкільних закладів освіти. Сучасні центри розвитку для дітей забезпечують комплекс виховного і педагогічного впливу на дитину.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Центри раннього розвитку дитини та центри сімейного розвитку створюються по всій країні й питанням економічної ефективності підприємницької діяльності присвячено низку праць

Балджи М.Д., Добрової Н.В., Каражії Е.А., Карпова В.А., Осипової М.М. та інших.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні значна кількість батьків дітей дошкільного віку стикаються з проблемою нестачі місць в дошкільних навчальних закладах. Наразі дитячих садків в Україні значно менше ніж самих дітей, тож для того, щоб шансів влаштувати дитину в дошкільний заклад було якомога більше, батьки змушені ставати в чергу з самого моменту її народження. За даними держкомстату, станом на 2019 рік в Україні переповнено 76% ДЗО.

Виходячи з даних таблиці 1 в Україні функціонує 14,8 тис. закладів дошкільної освіти на період 2019 р. Проаналізувавши кількість дитячих садочків в період з 2011 по 2019 р. можна побачити тенденцію до зменшення їх кількості. Однак разом із зростанням наповненості дошкільних навчальних закладів актуальною стає проблема їх переповненості. Починаючи з 2011 року кіль-

Таблиця 1

Заклади дошкільної освіти в Україні в період з 2011 по 2019 роки

	Кількість закладів дошкільної освіти ² , тис.	Кількість місць у закладах дошкільної освіти ³ , тис.	Кількість осіб у закладах дошкільної освіти, тис.
2011	15,6	1136	1273
2012	16,1	1171	1354
2013	16,4	1204	1428
2014	16,7	1236	1471
2015 ¹	15,0	1077	1295
2016 ¹	14,8	1105	1291
2017 ¹	14,9	1125	1300
2018 ¹	14,9	1141	1304
2019 ¹	14,8	1156	1278

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

² У 1990–2014 рр. враховані заклади дошкільної освіти, які не працювали протягом року або більше з будь-якої причини, з 2015 р. заклади, які працювали протягом року.

³ У 1990–2014 рр. не враховані місця у закладах дошкільної освіти, які не працювали протягом року або більше з будь-якої причини.

Джерело: побудовано за даними [3]

кість дітей у дошкільних навчальних закладах України перевищує кількість існуючих місць. За даними Держкомстату України у дошкільних навчальних закладах у 2017 році на 100 місць припадало 116 дітей. В середньому по Україні на 100 місцях виховується 113 дітей, а окремі регіони мають 126-136 дітей.

Зіставивши кількість закладів дошкільної освіти в Україні та кількість дітей у віці від 2 до 6 років, можна зробити висновок, що існуюча мережа ДЗО не відповідає потребам населення України, таблиця 2.

Таблиця 2

Кількість народжених дітей в Україні в період з 2011 по 2019 р.

Рік	Чисельність постійного населення у віці 2-6 років
2011	3 310 874
2012	3 308 556
2013	3 230 802
2014	3 217 911
2015 ¹	3 206 194
2016 ¹	3 146 428
2017 ¹	3 060 103
2018 ¹	3 000 348
2019 ¹	3 000 052

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: побудовано за даними [3]

Попит на дошкільну освіту в Україні величезний, а пропозиція недостатня і за обсягом, і за якістю надання послуг. Саме тому, за останній рік почала функціонувати велика кількість центрів розвитку дитини. Центр розвитку дитини – це дошкільний навчальний заклад, в якому забезпечується фізичний, розумовий і психологічний розвиток, корекція фізичного та розумового розвитку дітей.

Такі центри доцільно відкривати, враховуючи негативні тенденції до зменшення кількості

ДНЗ та невідповідність між потребою у кількості місць та їх реальною кількістю. Крім цього, заняття в центрах розвитку дитини спрямовані на розвиток мислення, уваги, сприйняття навколишнього середовища, взаємодію в спілкуванні та творчих здібностей дитини.

Крім того, що центри розвитку допоможуть вирішити проблему з нестачею місць в дитячих садочках, це ще й досить вигідно з економічної точки зору. Проведені розрахунки показують, що за перший рік роботи заклад буде зможе принести 2 017 256 грн, за другий – 3 102 924 грн і за третій – 3 197 302 грн.

Таблиця 3

Розрахунок фінансових показників діяльності центру розвитку дитини

Найменування послуги	Ціна за одиницю, грн	Обсяг реалізації в місяць, шт	Дохід за рік, грн
Курс «ABC»	2 000	20	327 755
Курс «Dance»	1 900	18	280 231
Курс «English»	2 100	23	395 765
Курс «Умка»	1 600	15	196 653
Курс «Нотка»	1 800	13	191 737
Курс «Топотун»	1 800	12	176 988
Курс «Розумник»	1 800	15	221 235
Курс «Школярлик»	2 000	20	327 755
Всього дохід			2 017 256

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

Було прораховано, який дохід буде мати центр від продажу кожного з абонементів, якщо в кожній групі в буде по 10 дітей. Позитивна тенденція до збільшення доходу показана на рисунку 1.

На наступному етапі проаналізуємо всі витрати, які потрібні для забезпечення нормального функціонування центру розвитку дитини.

Витрати, які несе підприємство поділяються на постійні та змінні. Постійні витрати – це витрати, які не змінюються зі зміною обсягу виробництва,

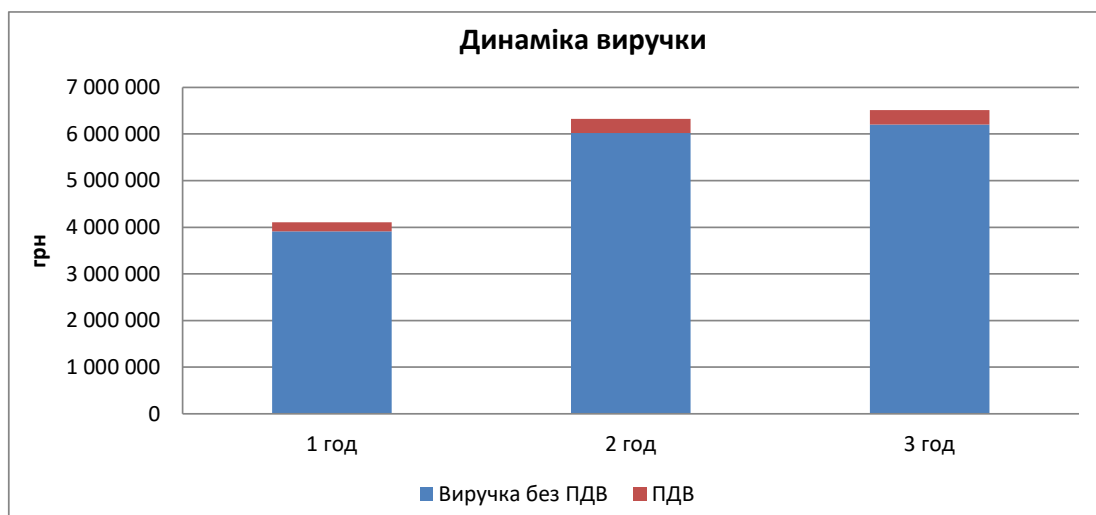

Рис. 1. Динаміка доходу від діяльності центру, грн

Джерело: сформовано автором на основі власних розрахунків

Таблиця 4

Структура витрат центру розвитку дитини за 1-й рік

Статті витрат	Найменування	Ціна, грн
Постійні	Оренда	600 000
	Оплата праці	1 829 268
	Оплата опалення	48 000
	Оплата електроенергії	66 000
	Водопостачання	36 000
	Плата за сигналізацію	3 000
	Оплата телекомунікаційних послуг	3 600
	Витрати на маркетинг	96 000
	Інші непередбачувані витрати	240 000
Всього за рік		2 921 868
Змінні	Ремонт приміщення	210 000
	Ноутбуки	18 000
	Принтер	2 500
	Роутер	600
	Телефони	15 000
	Встановлення сигналізації	4 250
	Встановлення відеоспостереження	5 200
	Ручки	1 500
	Олівці	10 400
	Фломастери	8 600
	Фарби	8 400
	Іграшки	16 500
	Посібники для занять	32 000
	Пластлін	20 000
	Папір звичайний	2 000
	Папір кольоровий	4 500
	Меблі	180 000
	Музичний центр	11 000
	Дзеркала	8 000
	Комплект сантехніки	27 000
Кулер	12 000	
Всього за рік		602 450
Амортизація		11 656
Разом		3 524 318

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

вони здійснюються в кожен період часу, тобто залежать від часу, а не від обсягу виробництва.

Змінні витрати – це витрати, загальна величина яких знаходиться в безпосередній залежності від обсягів виробництва і реалізації, а також від їх структури при виробництві та реалізації декількох видів продукції. Це витрати на сировину, матеріали, паливо і енергію, транспортні послуги, більшу частину трудових ресурсів. Величина змінних витрат залежить в кінцевому рахунку не тільки від обсягів виробництва, але й від економії матеріальних і трудових витрат у результаті проведення раціоналізації виробництва та праці. Вплив таких заходів призводить до того, що змінні витрати зі зростанням обсягів виробництва збільшуються по-різному [4].

В таблиці 4 прорахована структура витрат діяльності центру розвитку на початковому етапі розвитку, враховуючи постійні та змінні витрати дошкільного закладу освіти.

На рисунку 2 показано, що постійні витрати займають 90,10% в структурі витрат підприємства, а змінні – 9,27%.

На рисунку 3 показано витрати підприємства щорічно. Можна побачити, що в перший рік загальна сума витрат була найбільшою і складала 3 524 318 грн, після чого почала зменшуватись і вже в другому і третьому роках складала 3 132 488 грн і 3 010 428 грн відповідно.

Основою стабільного розвитку будь-якого підприємства є персонал, до підбору якого треба ставитися дуже відповідально. Даний проєкт передбачає наявність висококваліфікованих педагогів, мотивованих на ефективну роботу. Відповідно роботодавець повинен пропонувати їм гідну, конкурентну заробітну плату. В таблиці 5 показано заробітну плату кожного співробітника центру.

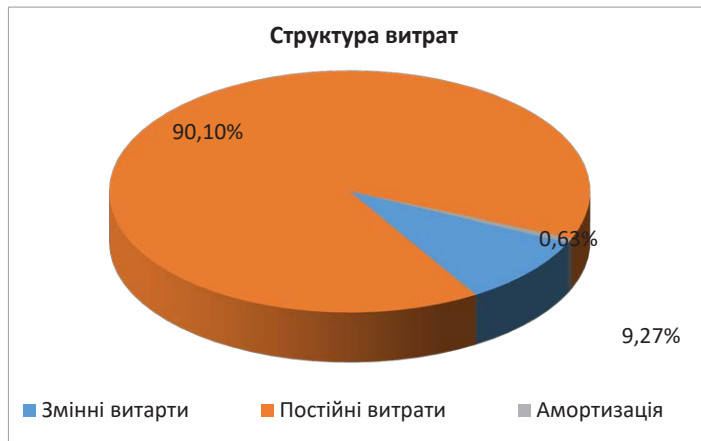

Рис. 2. Структура витрат

Джерело: сформовано автором на основі власних розрахунків

Точка безбитковості є одним із показників, які застосовують для оцінки ефективності інвестиційного проєкту. Точка безбитковості – це обсяг виробництва і реалізації продукції, при якому витрати будуть компенсовані доходами, а при виробництві та реалізації кожної наступної одиниці продукції підприємство починає отримувати прибуток [5].

Як показують розрахунки, підприємство почне отримувати прибуток, коли реалізація продукції досягне 65,6%.

Висновки з даного дослідження. Підсумовуючи, можна сказати, що ринок освітніх послуг для дітей дошкільного віку в Україні стрімко зростає. Особливо високий попит спостерігається на послуги центрів розвитку дитини. Це не тільки новий тренд, а в першу чергу досить перспективний бізнес, що сприяє формуванню людського капіталу та інтелектуального потенціалу України.

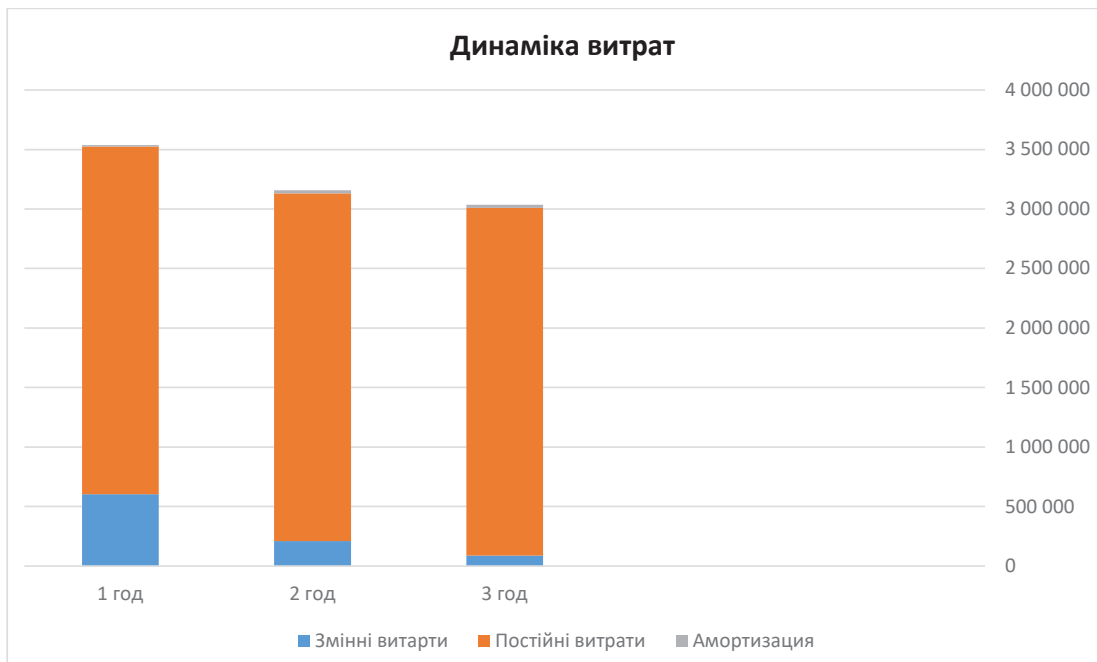

Рис. 3. Динаміка витрат

Джерело: сформовано автором на основі власних розрахунків

Таблиця 5

Фонд оплати праці

Посада	Заробітна плата	Заробітна плата, включаючи податок	Кількість співробітників	Заробітна плата всього	ЄСВ
Директор	18 000	21 951	1	21 951	3 960
Головний бухгалтер	15 000	18 293	1	18 293	3 300
Адміністратор	13 000	15 854	2	31 707	5 720
Педагог з музики	12 000	14 634	1	14 634	2 640
Педагог з англійської мови	14 000	17 073	1	17 073	3 080
Педагог з підготовки до школи	12 000	14 634	1	14 634	2 640
Педагог з хореографії	12 000	14 634	1	14 634	2 640
Прибиральниця	8 000	9 756	2	19 512	3 520
Всього			10	152 439	27 500

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

Таблиця 6

Показники ефективності проекту

Показник	
Ставка дисконтування, %	15,1%
Період окупності – РВ, міс.	36 міс
Період окупності з дисконтом – ДРВ, міс	1,1
Чистий грошовий потік, грн	5 042 765
Чистий приведений дохід – NPV	3 642 241
Індекс прибутковості по проекту – PI	9,91
Внутрішня норма рентабельності – IRR, %	189,9%

Джерело: побудовано автором на основі власних розрахунків

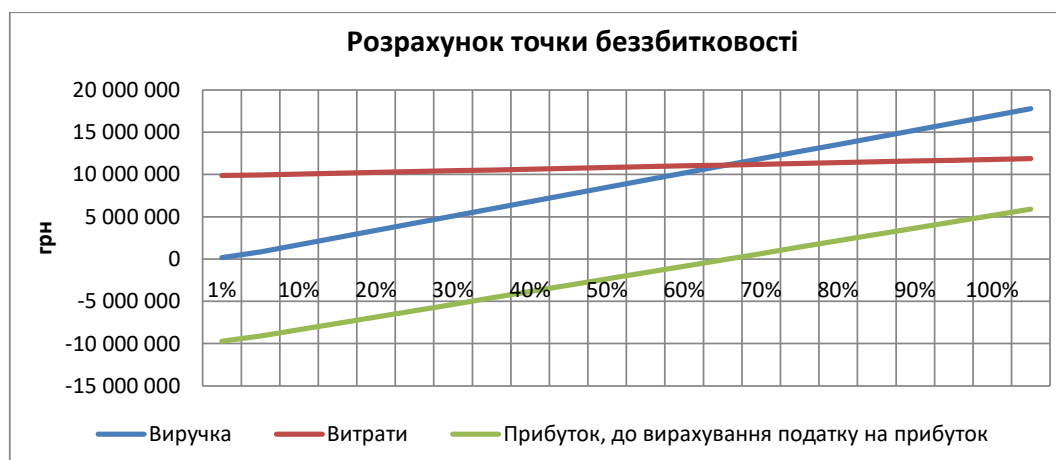

Рис. 4. Розрахунок точки беззбитковості

Джерело: сформовано автором на основі власних розрахунків

За результатами розрахунків внутрішня норма рентабельності центру розвитку склала 189,9%, чиста приведена вартість становить 3 642 241 грн, що свідчить про те, що проект є доцільним та ефек-

тивним. Термін окупності дорівнює 36 місяців. Індекс прибутковості інвестицій $PI = 9,91$, що також свідчить про те, що проект може бути реалізований і принесе додатковий дохід згідно з критерієм $PI > 1$.

Список літератури:

1. Кількісні методи управління інвестиціями. Період окупності інвестицій. *Бібліотека економіста*. 2015 р. URL: <http://library.if.ua/book/128/8392.html>
2. Буляк Н. Організація соціального виховання та соціалізації дитини в дошкільному навчальному закладі. *Соціальна робота та соціальна педагогіка: виклики сьогодення*. 2015. № 2(1). С. 10–14.
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Єлець О.П., Бірюк А.І. Постійні та змінні витрати. *Економіка і менеджмент – 2013: перспективи інтеграції і інноваційного розвитку* : матеріали наук.-практ. конф. Дніпропетровськ, 2014. С. 43–44.
5. Полинська Г.А. Інформаційні системи маркетингу. Київ : ЮРАЙТ, 2016. 324 с.
6. Ступницький О.І. Методи оцінки ефективності мікрофінансової діяльності МФО : дис. канд. ек. наук. Київ, 2015. 256 с.

7. Trud.com. Огляд статистики зарплат професії вихователя дитячого садка в Україні. 2019 р. URL: <http://ua.trud.com/salary/2/3526.html>

References:

1. Kil'kisni metody upravlinnya investytsiyamy. Period okupnosti investytsiy (2015) [Quantitative methods of investment management. Payback period of investments]. Economist's library.
2. Bulyak, N. (2015). Orhanizatsiya sotsial'noho vykhovannya ta sotsializatsiyi dytyny v doshkil'nomu navchal'nomu zakladi [Organization of social upbringing and socialization of a child in a preschool educational institution]. *Social work and social pedagogy: current challenges*, vol. 2(1), pp. 10–14.
3. State Statistics Service of Ukraine. Available at <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Yelets', O.P., & Biryuk, A.I. (2014). Postiyni ta zminni vytraty [Fixed and variable costs]. Economics and Management – 2013: prospects for integration and innovation development: materials of scientific-practical conference. Dnipropetrovsk.
5. Polyns'ka, H.A. (2016). Informatsiyni systemy marketynhu [Marketing information systems]. Kyiv: URAYT, 324 p.
6. Stupnyts'kyi, O.I. (2015). Metody otsinky efektyvnosti mikrofinansovoyi diyal'nosti MFO [Methods for assessing the effectiveness of microfinance MFI]. Kyiv, 256 p.
7. Ohlyad statystyky zarplat profesiyi vykhovatelya dytyachoho sadka v Ukraini. 2019 r. [Review of salary statistics for the profession of kindergarten teacher in Ukraine. 2019]. Available at: <http://ua.trud.com/salary/2/3526.html>